

154. Fényi Tibor újságíró cikke a Magyarországra menekült erdélyiek visszatoloncolásáról. Budapest, 1989. április.

[...] ¹ Magyar határőrök a közelmúltban többször nyilatkoztak a lapokban, hogy nem láttak olyat, hogy a román kollégák bárkit is bántalmaztak volna. Onadi János hadnagy a Népszabadság január 12.-i számában elmondja, hogy „amikor 10 méterre tőle egy fiatal férfit meg egy nőt elfogtak, azon kívül, hogy megbilincseltek őket és átkutatták őket, mást nem látott”. A gyulai Kiss József százados szavaiból is a román fegyvertársak iránti megbecsülés hallatszik ki: „Én adtam át a román őrsparancsnoknak 1988. június 14-én Biebel Eduárd nevezetű temesvári román (?? – F. T.) fiatalembert, akit az a revolver agyával háromszor tarkón ütött. Ezt én azonnal jelentettem saját feletteseimnek, akik megtették a megfelelő intézkedéseket. Azóta az őrsparancsnok eltűnt innen, és újabb atrocitás nem is fordult elő többet.” Hogy menekültek makacsul állítják, hogy kegyetlenül verik a kitoloncoltakat? Erre Dóka Ferenc alezredes (aki a Népszabadság szerint „nem tud ingerültség nélkül beszélni erről a témáról”) kijelenti az újságírónak, hogy nem kell hinni nekik, figyelembe kell venni, hogy „ez csak közvetett bizonyíték”, a történeteket „csak” menekültek „hozzák magukkal”, akik „mindenképpen maradni szeretnének” – vagyis ne csodálkozzunk rajta, ha fülletenek, sugallja. A kör tehát bezárul. Mi nem láttunk semmit, aki ilyet mond, az hazudik. Igaz, hogy Pacepa ezredes szerint ² a Securitate gyilkolat kint és bent, igaz, hogy még a diplomáciai mentességű magyar kereskedelmi tanácsost is törbe csalják, ³ igaz, hogy hamis vádakkal emberek ezreit zárják börtönbe, igaz, hogy a magyaron kívül még a saját kultúrájukat is szisztematikusan elpusztítják, igaz, hogy Szűrös Mátyáson keresztül atombombával fenyegetik Magyarországot – de azt meg kell hagyni, a határsértőkkel igazi úriemberek!

Végül is hány menekültet adnak vissza e belügyi szervek? A Demokrata Fórum nyilatkozata a határon útlevel nélkül átszököttek feléről beszél, amit hivatalos nyilatkozók számsorokat emlegetve ingerülten utasítanak vissza. Adataikból az derül ki, hogy a határmenti megyék külön-külön úgy 15-16%-ot toloncolnak ki. Mielőtt azon gondolkodnánk, hogy ez sok, vagy kevés, vizsgáljuk meg a számokat! Mivel a Nyílt levél csak a zöld határon szököttekről beszél, a BM-adatokból is csak ezekre figyeljünk.

Hajdú-Bihar megyében az igazgatásrendészeti osztályvezető azt mondja, hogy a 2.415 szökött menekültből 496-ot adtak vissza, „ez legfeljebb 15%”. (Népszabadság, január 12.) Nem bizalmatlanságból számoltam utána, csupán a rend kedvéért, s kiderült, a 496 nem „legfeljebb 15%”, hanem 20,5. A Békés megyei rendőrkapitány úgy tudja, hogy 2.000 menekültből 400-at „irányítottak vissza” (ami 20%), ám másnap helyettese már csak a kitoloncoltak 16%-áról tud, 2.300 menekültből 370-ról. Csongrád [*megye belügyi illetékeseinek*] első nyilatkozataiban 639 főből 137 a kiutasított (21,5%), de itt a kitoloncolt szököttek aránya lényegesen nagyobb lehet, mert a 639-ben benne vannak a szabályosan, útlevelel érkezettek is. [...] ⁴

1 Cikke első részében Fényi Tibor Bánffy György neves színész, parlamenti képviselő javaslatával foglalkozik, miszerint az Országgyűlés hozzon egy határozatot, hogy bírósági ítélet nélkül senki sem toloncolható vissza Romániába, másrészt pedig a kormány adjon részletes tájékoztatást menekültekkel kapcsolatos intézkedésekről. Javaslatát a külügyi bizottság elvetette, pedig a visszatoloncolásokkal Magyarország megsérti a Menekültügyi Konvenciót.

2 Utalás I. M. Pacepa Nyugatra szökött „kémfőnök” könyvére, a „Vörös Horizontok”-ra.

3 Győrfi Károlyról van szó, akit 1988 novemberében – diplomáciai mentessége ellenére – hamis váddal letartóztattak, majd a magyarországi tiltakozás után kiutasították az országból.

4 Kihagytuk azt a részt, melyben Fényi Tibor azon töpreng, hogy a Szabolcs-Szatmár megyei adatokat egyszer sem tették közzé, majd a KEOKII vezetőjére, dr. Nagy Károlyra hivatkozik, aki szerint 1988-ban mintegy 1500 – 1600 menekültet küldtek vissza Kádár Magyarországról Ceaușescu Romániájába. Székely János határőr vezér-

Összesítve tehát, legalább minden negyedik Magyarországra szökött menekültet visszaadtak, megbilincselve az előzékeny román hatóságoknak. Ezek a Belügyminisztérium számai. Mutatják, hogy általánosan elterjedt gyakorlatról volt (?) szó. Ezért kissé túlzottnak tartom Gál Zoltán belügyminiszter-helyettes eufémizmusát, aki egy újságíró hitetlenkedő kérdésre, hogy tényleg igaz lehet, hogy a magyar hatóságok visszaadnak menekülteket, így válaszolt: „Volt már rá példa.” (Magyar Hírlap, december 19.) [...]⁵

Unió, I. évf. 1. sz., 1989. április, 37-40. o. (Fényi Tibor: „A menekült-kérdés Belügy?”)

---

⁵ Örnagy pedig azt közölte egy interjúban, hogy a magyar – román határon kb. 6.500 határsértés történt. Írása befejező részében a szerző a menekült-kérdés kezelésével foglalkozik, azt javasolva, hogy Bevándorlási Hivatalt kell létrehozni, az Országgyűlés pedig bevándorlási törvényt kellene megalkosson.